

РЕШЕНИЕ

№ 41157

гр. София, 09.12.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 50 състав, в публично заседание на 04.11.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Мария Бойкинова

при участието на секретаря Ива Лещарова, като разгледа дело номер **9309** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на с чл. 145 и следващите от Административно-процесуалния кодекс (АПК) във връзка с чл. 68, ал. 1 от Закона за защита от дискриминация. (ЗЗДискр).
Образувано е по жалба на М. Т. С. – К. от [населено място], срещу решение № 218/05.08.2025 г. на Комисията за защита на дискриминацията, с което се установява, че кметът на Столична община не е осъществил дискриминация по признак „образование“ по чл. 4, ал. 1 ЗЗДискр., чрез издаване на заповед с рег. № СОА24-РД09-3013/27.05.2024 г.
Твърди се в жалбата, че оспореното решение е незаконосъобразно. Сочи се, че приетата от Столична общината процедура за определяне правото на компенсиране на разходите, свързани с обучението на детето Б. М. Ц. е дискриминираща по признак „образование“, тъй като е лишила родителите на детето от възможността да бъдат компенсирани за разходите, които са направили за неговото обучение в частна детска градина. Сочи се, че в периода 2023-2024 г. детето е подлежало на задължително обучение и тъй като не е било прието в общинска или държавна детска градина, поради липсата на свободни места, е било записано в частна целодневна организация в частна детска градина. Твърди се, че в частната детска градина детето се е обучавало от квалифицирани кадри с педагогическо образование. Сочи се, че заплатените разходи по договора за обучение, сключен с юридическо лице, регистрирано по Търговския закон, отговарят на изискванията за допустими разходи според Наредбата за условията и реда за предоставяне на средства от държавния бюджет за компенсиране на разходите, извършени от родителите за отглеждането и обучението на децата, които не са приети в държавни или общински детски градини или училища поради липса на свободни места. Изтъква се, че в случая са били покрити изискванията на горната Наредбата поради което е следвало на родителите на детето да бъдат изплатени средства

от държавния бюджет за компенсиране на разходите, извършени за обучението на детето в частната детска градина. Сочи се, че вместо това със заповед с № СОА24-РД09-3013/27.05.2024 г., издадена от заместник-кмета на Столична община, се отказва на родителите на детето Б. М. Ц. да се компенсират разходите, свързани с отглеждането и обучението му с мотиви, че детето не е записано в целодневна организация в частна детска градина, вписана в Регистъра на институциите в системата на предучилищното и училищното образование.

Сочи се, че така приетата от Столична община процедура за проверка на учебните заведения е дискриминираща, тъй като е ограничила достъпа на Б. М. Ц. до образование, а от друга страна е задължила родителите му да избират определени институции. Посочва се, че общината не е отчела възрастта на детето и не взела предвид, че за него обучението не е задължително, поради което неправилно е приравнила изискването към заведението, в което се е обучавало детето, с изискването за регистрация на заведенията за обучаване на децата във възраст задължителна за обучение. Твърди се, че процедурата за проверка въвежда допълнително условие за допустимост на разходите, подлежащи на компенсация, което допълнително дискриминира детето по признак „образование“. Искането към съда е да се отмени решението на Комисията за защита от дискриминация.

Ответникът – Комисията за защита от дискриминация, чрез процесуалния си представител юрк. Б., оспорва жалбата като неоснователна.

Заинтересованата страна – Кметът на Столична община, чрез юрк. Т., изразява становище за недопустимост на жалбата, както и за нейната неоснователност.

След като обсъди доводите на страните и събраните по делото доказателства, съдът в настоящия състав намира следното от фактическа и правна страна.

Производството пред Комисията за защита от дискриминация (КЗД) е образувано по повод подадена от М. Т. С.-К. жалба с вх. № 44-00-3462/01.11.2024 г., в която се съдържат оплаквания за осъществена дискриминация по отношение на нейният внук Б. М. Ц. по признак „образование“. В жалбата се твърди, че детето не е било прието в общинска или държавна детска градина, което е принудило неговите родители да го запишат в частен детски център, с екип от специалисти с педагогическо образование. Оплакванията са свързани с отказа на общината да компенсира тези разходи, и конкретно от изискването тези детски градини да са вписани в Регистъра на институциите в системата на предучилищното и училищното образование, което според жалбоподателката е дискриминация по признак „безплатно образование“. Към жалбата е приложен договор за обучение от 01.02.2023 г. между Т. К.-Ц. и Детски център „Детство мое“ – Арт Про 20“ ЕООД с предмет обучение на деца на дневна база, съобразено с възрастта на детето и Анекс към него от 01.10.2023 г.

С уведомление от 04.12.2024 г. председателят на КЗД е уведомил М. Т. С. – К., че жалбата не отговаря всички изисквания за допустимост на искане по чл. 51, ал. 2 ЗЗДискр., чл. 27, ал. 2, т. 2 и т. 4, чл. 29, ал. 2 АПК, поради което на основание чл. 30, ал. 1 и ал. 2 АПК е дал указания на подателя да отстрани констатираните нередовности, като конкретизира точно срещу кого подава жалба/сигнал, да изложи конкретно оплакванията си за дискриминация, както и да посочи и обоснове защитен признак. Изрично с уведомлението е разяснено на подателя, че когато се засягат лични права инициативният документ има характер на жалба, а когато нарушенията засягат други лица инициативният документ е сигнал. В изпълнение на указанията до председателя на КЗД е подаден писмен документ озаглавен като сигнал, който видно от съдържанието му е идентичен с подадената първоначално жалба. С второ уведомление от 19.12.2024 г. на основание чл. 30 АПК е дадено повторно указание на подателя да уточни характера на инициативния документ-жалба или сигнал, както и да изложи оплакванията си кога,

как и с какви конкретни действия или бездействия е нарушен принципът на равенство в третирането, и да посочи и обоснове защитен признак по чл. 4, ал. 1 ЗЗДискр.

Във връзка с уведомлението до председателя на КЗД е подаден втори сигнал от М. Т. С.–К. със същото съдържание като предходния сигнал. Към него е приложена заповед на заместник-кмета на Столична община, с която се отказва компенсиране на разходите, свързани с отглеждането и обучението на детето Б. М. Ц. за учебната 2023 г. – 2024 г. Последвало е ново уведомление от 20.01.2025 г. по чл. 30 АПК, с което на М. Т. С. – К. са дадени същите указания като тези с уведомлението от 19.12.2024 г. В изпълнение на указанието е подаден на 21.01.2025 г. сигнал от М. Т. С.–К., в който се съдържат оплакванията, които се съдържат в жалбата, с която първоначално е сезирана комисията.

С Разпореждане № 180/09.02.2025 г. на Председателя на КЗД, въз основа на инициативния документ от 01.11.2024 г. и допълненията към него, сигнала от 30.12.2024 г. и сигнал от 21.01.2025 г. е образувана преписка № 140/2025 г., която въз основа на изложените в сигнала оплаквания за дискриминация по признак „образование“ е разпределена за разглеждане от четвърти специализиран постоянен състав и съответно за започване на процедура по проучване на фактите и обстоятелствата от значение за случая от докладчика по преписката.

В рамките на осъществяваната процедура по проучване са събрани писмени доказателства за изясняване на обстоятелствата по сигнала, включително и становище от кмета на Столична община и от заместник кмета на Столична община.

Изготвен е доклад-заключение от докладчика по преписката до председателя на Четвърти специализиран постоянен състав с предложение за насрочване на преписката в открито съдебно заседание с призоваване на страните.

Видно от протокол от 12.06.2025 г. от проведеното открито заседание на Четвърти специализиран постоянен състав като страни в административното производство са били призовани сигналподателят - М. Т. С. – К. и ответната страна Столична община. От протокола се установява, че на заседанието е присъствала майката на детето Б. М. Ц. в качеството ѝ на законен представител. 3. състав е приел, че не може да се приложи разпоредбата на чл. 62 ЗЗДискр., като е постановил производството да се гледа по общия ред.

Във основа на събраните по преписката писмени доказателства и становища на страните, решаващият заседателен състав на КЗД, е постановил оспореното в настоящото дело решение № 218/05.08.2025 г., с което не е установил кметът на Столична община да е осъществил дискриминация по признак „образование“ по чл. 4, ал. 1 от ЗЗДискр., чрез издаването на заповед с рег. № СОА24-РД09-3013/27.05.2024 г. с отказ за компенсиране на разходите, свързани с отглеждането и обучението на детето Б. М. Ц..

При гореизложените факти и в рамките на съдебната проверка, съгласно чл. 168 във вр. с чл. 146 АПК, съдът достига до следните правни изводи:

Жалбата е процесуално допустима, като подадена в срок, от активно процесуално легитимирана страна, срещу акт, който подлежи на съдебен контрол за законосъобразност пред настоящия съд.

Разгледана по същество жалбата е основателна.

Обжалваното решение е издадено от компетентен орган – заседателен състав на КЗД, определен с разпореждане № 180/ 09.02.2025 г. на председателя на комисията, с което са изпълнени особените изисквания на чл. 54, във вр. с чл. 48 ЗЗДискр., във вр. с чл. 9, ал. 1, т. 1 и чл. 11, ал. 4 от Правилата за производство пред КЗД, респ. чл. 9, т. 4 Правилника за устройство и дейността на КЗД. При постановяване на решението си, решаващият състав е ползвал правомощията си по чл. 47, т. 1, т. 3 и т. 4 от ЗЗДискр. С оглед разпоредбите на чл. 40, чл. 48, чл. 64, ал. 1 ЗЗДискр. решението е взето от компетентен орган.

Оспореното пред съда решение на КЗД е издадено в съответствие със законовите изисквания относно формата и съдържанието му съгласно разпоредбите на чл. 65, т. 5 и чл. 66, т. 1-4 от ЗЗДискр. Мотивите на административния орган са изложени в оспореното решение, такива се съдържат и в писмените доказателства, представени с административната преписка.

Съдът намира, че при постановяване на решението са допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила. На първо място органът неправилно е определил, че инициативният документ е сигнал. Видното от съдържанието на жалбата и последващите сигнали, оплакванията за дискриминация и неравно третиране са във връзка с детето Б. М. Ц., чиито права на практика е целяла да защити неговата баба М. Т. С.-К.. В тази връзка правилно административният орган е оставил без движение жалбата с вх. № 44-00-3462/01.11.2024 г., подадена от М. Т. С.-К., доколкото в нея се съдържат оплаквания за осъществена дискриминация по отношение на нейният внук Б. М. Ц.. Правилно също така в уведомлението от 04.12.2024 г. по чл. 30 АПК на подателя на жалбата е разяснено, в кои случаи инициативният документ има характер на жалба, и в кои има характер на сигнал. Правилно органът е приел, че указанията не са изпълнени от подателя с второто подаване на инициативния документ наречен сигнал, тъй като там се съдържат същите твърдения и оплаквания, от които е видно че се оплакването е свързано с това, че Столична община е отказала да компенсира разходите, които са направили родителите на детето за обучението му в частния детски център, поради това че не е било прието в общинска или държавна детска градина. При повторното даденото указание органът е следвало да съобрази, че характерът на инициативния документ - жалба или сигнал не се определя от неговото наименование, а от изложените в него факти и обстоятелства. В случая безспорно се установява, че жалбата е подадена от бабата на детето, с твърдения за осъществена спрямо него дискриминация по признак „образование“ от Столична община. В подкрепа на горното и е приложената към третия по ред сигнал заповед № СОА24-РД09-30313/27.05.2024 г. на заместник-кмета на Столична община, с която се отказва на родителите на детето компенсиране на разходите за обучение на детето. С други думи видно от всички инициативни документи основното оплакване е свързано с това, че родителите на детето са извършили разходи за неговото обучение, които не са били възстановени от Столична община. При това положение на подателя на инициативния документ е следвало изрично да се укаже, че жалбата следва да се подаде от законния представител на детето, както и че следва да се посочи и обоснове защитен признак, като се посочи в какво се изразява по-неблагоприятно третиране на детето в сравнение с други деца при сравними сходни обстоятелства и съответно да се посочи акт, действие или бездействие на Столична община, които са довели до по-малко благоприятно третиране на детето спрямо друго въз основа на признака „образование“ или са го поставили в особено неблагоприятно положение в сравнение с други деца. Вместо това въпреки неизпълнение на указанията, дадени с уведомлението по чл. 30 АПК, органът е приел, че е сезиран със сигнал за осъществена дискриминация по признак „образование“, без да са били налице основанията за това.

Редът за протичане на производството пред КЗД е уреден в Раздел I на Глава четвърта от ЗЗДискр., като съгласно същите производството за защита пред КЗД протича в две основни фази: фаза на проучването – чл. 55 и сл. от ЗЗДискр. и заседателна фаза – чл. 60 и сл. от ЗЗДискр. Както по-горе се посочи във фазата на проучването органът неправилно е приел, че се касае за сигнал относно извършена дискриминация по признак „образование“ от страна на Столична община, както и не определил предмета, доколкото са налице и оплакванията относно необходимостта на процесното детско заведение, в което се е обучавало детето, да фигурира в системата на предучилищната и училищната образователна система, и съответно процедурата по включване на тези детските заведения

в нарочен регистър, като условие за изплащане на компенсация за разходите за отглеждане и възпитание. Административният орган не е обсъдил и взел предвид, представеното пред него становище на от заместник-кмет на Столична община, в което се сочи, че жалбоподател по преписката е бабата на малолетното дете, а не неговите родители, които са му законни представители, както и че майката на детето е подала заявление с рег. № РСТ23-КМ01-178/16.10.2023 г. до кмета на район „Студентски“ за компенсирание на допустимите разходи, пряко свързани с отглеждането и обучението на детето. Видно от решението КЗД е изследвала дали кметът на Столична община е нарушил принципа на равно третиране, по признак „образование“ по чл. 4, ал. 1 от ЗЗдискр., с отказа си да компенсира разходите за отглеждане и обучение на детето Б. М. Ц., за процесния период. В този смисъл е и диспозитива на решението на КЗД. Заповедта на заместник-кмета е индивидуален административен акт, който е издаден по искане на законния представител на детето и в тази връзка, твърдението в жалбата, че е дискриминиращ засяга единствено правата на детето и неговите родители. Безспорно се установява по делото, че административното производство пред КЗД се е развило без участието на законния представител на детето, което представлява съществено нарушение на административно производствените правила. По нататък в решението на КЗД се прави анализ на конкретните условия и ред за предоставяне на средствата съгласно Наредбата за условията и реда за предоставяне и изплащане на средства от държавния бюджет за компенсирание на разходите, извършени от родителите за отглеждането и обучението на децата, които не са приети в държавни или общински детски градини или училища поради липса на свободни места. Излагат се доводи, че съгласно чл. 4 от Наредбата разходи за заплащане на такси по договори за отглеждане, възпитание и обучение, сключени с частна детска ясла или с частна детска градина с яслена група, както и разходи за заплащане на възнаграждения по договори за отглеждане, възпитание и обучение, сключени с физически лица са допустими, ако физическото лице, страна по договора за отглеждане, възпитание и обучение, отговаря на изискванията на чл. 10, ал. 1 или чл. 11, ал. 1 от Наредба № 26 от 2008 г. за устройството и дейността на детските ясли и детските кухни и здравните изисквания към тях (ДВ, бр. 103 от 2008 г.). Конкретните изисквания на Наредба № 26 от 2008 г. касаят професионалната квалификация на наетите в детските заведения лица. В резултат на горното комисията е приела, че необходимостта процесното детско заведение да фигурира в системата на предучилищната и училищната образователна система, като условие за изплащане на компенсация за разходите за отглеждане и възпитание, отговаря на принципите на законност, необходимост и пропорционалност. Комисията е обосновала извод, че след като юридическо лице Детски център „Детство мое“ - А. Про 20 ЕООД, в което се е обучавало детето, не е вписано в регистъра на институциите в системата на предучилищното и училищното образование, съгласно чл. 40 ЗПУО, като частна детска градина по см. на чл. 24, ал. 1 ЗПУО във вр. с чл. 35, ал. 1 ЗПУО, правилно не са възстановени разходите за обучение на детето. Според КЗД въвеждането на мярката детските градини да фигурират в общ регистър, предполага преминаване на процедура по одобрение на базата на конкретни образователни, здравни и прочее стандарти, като по този начин осигурява разширяването на контрол и отчетност от страна на компетентните и регулаторни органи. С други думи в

мотивите на решението се съдържат изводи относно основното оплакване в жалбата, а именно: че дискриминираща е приетата от Столична община процедура за проверка на учебните заведения, която въвежда допълнително условие за допустимост на разходите, подлежащи на компенсация, а от друга е задължила родителите му да избират между определени институции, но липсва в тази връзка изричен диспозитив.

В така наречената заседателна фаза пък не е призована да участва майката на детето, която е негов законен представител и която е подала заявлението до общината за възстановяване на направените от нея разходи за обучение на детето, въз основа на което е издадена заповед № СОА24-РД09-30313/27.05.2024 г. на заместник-кмета на Столична община. В случай че производството беше образувано на основание редовна жалба, подадена от законния представител на детето, председателят на състава съгласно чл. 62, ал. 1 ЗЗДискр. му е следвало да прикани страните да се помирят, както и да разясни на спорещите страни за характера на споразумението пред КЗД и за правните последици от него. С оглед лишаване на страната от участие в производството преписката е останала непопълнена с относими за спорното право факти и доказателства. Съдът намира, че КЗД не е изпълнила задължението си да изясни всички факти и обстоятелства от значение за определяне на предмета на спора.

Гореизложеното, според настоящия съдебен състав, сочи за допуснато съществено нарушение на административнопроизводствените правила и е самостоятелно основание за отмяна на оспорения административен акт.

В обобщение на изложеното, настоящият съдебен състав намира оспореното решение на КЗДискр., издадено от компетентен административен орган, в кръга на правомощията му, в предвидената от закона писмена форма, но постановено при неспазване на административнопроизводствените правила.

Ето защо обжалваното решение следва да бъде отменено, като преписката се върне на Комисията за защита от дискриминация за ново произнасяне съгласно задължителните указания по тълкуване и прилагане на закона.

По изложените съображения и на основание чл. 172, ал. 2 АПК, съдът

Р Е Ш И :

ОТМЕНЯ решение № 218/05.08.2025 г., постановено по преписка № 140/2025 г. на Комисията за защита на дискриминацията, с което се установява, че кметът на Столична община не е осъществил дискриминация по признак „образование“ по чл. 4, ал. 1 ЗЗДискр., чрез издаване на заповед с рег. № СОА24-РД09-3013/27.05.2024 г.

ВРЪЩА преписката на Комисията за защита от дискриминация за ново произнасяне съгласно задължителните указания по тълкуване и прилагане на закона, дадени в мотивите на решението.

Решението подлежи на обжалване пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщението на страните.

СЪДИЯ:

